

Regionales Raumentwicklungsprogramm Vorpommern - Gesamtfortschreibung

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko
– Raport Środowiskowy

Polskie opracowanie w ramach partycypacji państwa sąsiedniego
zgodnie z § 9 ust. 4 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (ROG)

STOPKA REDAKCYJNA

AUTOR

Adres

FROELICH & SPORBECK GmbH & Co. KG
Niederlassung Potsdam
Tuchmacherstraße 47
14482 Potsdam

Kontakt

T +49 (0)331 70179 0
potsdam@fsumwelt.de
fsumwelt.de

PROJEKT

Nr projektu

MV-342010

Status

Wersja końcowa projektu do wyłożenia do publicznego wglądu

Wersja

01

Data

26. marca 2026

OPRACOWANIE

Kierownik projektu

Laurens Bockemühl

**Zatwierdzono przez
kierownictwo**

Frank Glaßer

SPIS TREŚCI

1.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (§ 9, USTĘP 4 ROG)	4
2.	WYNIK POGŁĘBIONEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	7
2.1.	OBSZARY PRIORYTETOWE DLA TURBIN WIATROWYCH	9
	VRG 146n/2024	9
	VRG 148n/2024	12
	VRG 150n/2024	13
	VRG 151n/2024	14
	VRG 152n/2024	16
	VRG 155/2024	18
3.	OCENA ZGODNOŚCI Z CELAMI OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	20
3.1.	WYNIK OCENY ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY NATURA 2000 DLA OBSZARÓW SIEDLISKOWYCH	20
	PL H320-037 Dolna Odra	20
3.2.	WYNIK OCENY ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY NATURA 2000 DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW	22
	PL B320-003 Dolina Dolnej Odry	22
4.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	25

SPIS SKRÓTÓW

ASB / AFB	Raport dotyczący ochrony gatunkowej
FFH-RL	Dyrektywa siedliskowa
GLP M-V	Opiniujący Program Krajobrazowy Meklemburgii-Pomorza Przedniego
GLRP VP	Opiniujący Krajobrazowy Plan Ramowy Pomorza-Przedniego
GLRP MS	Opiniujący Krajobrazowy Plan Ramowy Pojezierza Meklemburskiego
LPIG M-V	Krajowa ustawa o planowaniu przestrzennym Meklemburgii-Pomorza Przedniego
LEP M-V	Krajowy Program Rozwoju Przestrzennego Meklemburgii-Pomorza Przedniego
LBP	Plan przestrzenny w zakresie ochrony krajobrazu
MWI M-V	Ministerstwo Gospodarki, Infrastruktury, Turystyki i Pracy Pomorza Przedniego
ROG	Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym
RREP MS	Regionalny Program Rozwoju Przestrzennego Pojezierza Meklemburskiego
RREP VP	Regionalny Program Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego
SUP	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko
UR	obszar badania
VRG	obszar priorytetowy
WEA	turbina wiatrowa
WRRL	Ramowa dyrektywa wodna

1. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (§ 9, USTĘP 4 ROG)

Transgraniczne relacje regionu Pomorza Przedniego są bliskie i różnorodne. Oprócz relacji z sąsiednimi regionami w Meklemburgii-Pomorzu Przednim i Brandenburgii, Regionalny Program Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego (RREP VP) w swoich wytycznych postrzega bliskie położenie Pomorza Przedniego względem Skandynawii i Europy Wschodniej, w szczególności Polski, jako istotną przewagę lokalizacyjną. W związku z tym transgraniczne relacje gospodarcze, kulturalne i społeczne powinny być rozwijane i intensyfikowane.

W ramach oceny oddziaływania na środowisko przeanalizowano również możliwe skutki środowiskowe konkretnych ustaleń przestrzennych RREP VP dla sąsiadujących od strony ładu regionów: Rostock, Pojezierze Meklemburskie, Uckermark-Barnim (Brandenburgia) oraz województwo zachodniopomorskie w Rzeczypospolitej Polskiej. Analizą objęto obszar do 7 kilometrów od granicy Pomorza Przedniego w głąb sąsiednich regionów. Możliwe transgraniczne oddziaływania na sąsiednie regiony w Meklemburgii-Pomorzu Przednim i Brandenburgii zostały uwzględnione w opisie oddziaływań na środowisko w rozdziałach 4.1 i 4.2, natomiast poniżej omówiono jedynie specyficzne oddziaływania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W odniesieniu do drogi krajowej B110 oraz linii kolejowych Pasewalk – Grambow GÜST – (Szczecin) oraz Ducherow – Karnin – Garz – (Świnoujście), RREP VP uwzględnia trzy transgraniczne połączenia transportowe z Polską. Projekty związane z drogą krajową B110, takie jak budowa nowego mostu w miejsce istniejącego Zecheriner Brücke oraz obwodnicy Zirchow, przyczyniają się do rozwoju wspomnianego połączenia drogowego w kierunku Świnoujścia, jednak ze względu na odległość od granicy prawdopodobnie nie będą miały bezpośredniego wpływu na środowisko na terytorium Polski.

Rozbudowa istniejącej, jednotorowej linii kolejowej Neubrandenburg – Pasewalk – Grambow (przy granicy z Polską) została już wskazana w Krajowym Programie Rozwoju Przestrzennego Meklemburgii-Pomorza Przedniego (LEP M-V) jako „ważny projekt rozbudowy i modernizacji infrastruktury kolejowej”. RREP VP wspiera to przedsięwzięcie, precyzując: „Odcinek (Neubrandenburg) – Pasewalk – Grambow GÜST – (Szczecin) ma zostać rozbudowany do dwóch torów i zelektryfikowany lub obsługiwany z wykorzystaniem napędów alternatywnych.” Wpływ rozbudowy na środowisko na terytorium Polski zależy od szczegółowego projektu planistycznego, który z kolei uzależniony jest od kontynuacji trasy po stronie polskiej. Ponieważ chodzi jedynie o rozbudowę istniejącej i użytkowanej linii kolejowej, a przestrzeń dla drugiego toru jest w dużej mierze dostępna, można zakładać, że istotne negatywne oddziaływania będzie można ograniczyć poprzez odpowiednie środki na etapie szczegółowego planowania. Planowanie to musi być w każdym przypadku ściśle skoordynowane z Polską.

Ponieważ dawne połączenie kolejowe Ducherow – Karnin – Garz – (Świnoujście) nie może zostać przywrócone na terytorium Polski z uwagi na istniejącą zabudowę, RREP VP określa, że tereny dla zmienionych i nowych odcinków trasy na odcinku (Karnin) – Zirchow – Ulrichshorst – Korswandt – Heringsdorf muszą być wolne od jakiegokolwiek zabudowy. Zarówno budowa, jak i eksploatacja wspomnianej linii kolejowej nie powinny powodować istotnych oddziaływań na środowisko na terytorium Polski, głównie ze względu na minimalną odległość wynoszącą około 6 km, jak również osłaniające działanie lasów znajdujących się między linią kolejową a granicą.

W strefie przygranicznej do 7 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską wyznaczono obszary priorytetowe (VRG) 146n/2024, 148n/2024, 150n/2024, 151n/2024, 152n/2024 i 155n.

Oddziaływania na dobra chronione, takie jak gleba, klimat, powietrze, rośliny (w tym biotopy), woda oraz dobra kulturowe i materialne, nie są spodziewane w ujęciu transgranicznym ze względu na samo położenie obszarów priorytetowych, bowiem terytorium Polski nie będzie nimi objęte. Istotne oddziaływania na dobra chronione, jakim jest człowiek, są eliminowane dzięki zachowaniu minimalnej odległości od zabudowy wynoszącej co najmniej 1000 m, przyjętej jako kryterium wykluczające przy wyznaczaniu obszarów priorytetowych, również w odniesieniu do miejscowości położonych w pobliżu granicy po stronie polskiej.

Obszary priorytetowe (VRG) 146n/2024, 150n/2024 oraz 152n/2024 znajdują się w odległości od 5,5 do 6,5 km od granicy z Polską, a więc stosunkowo daleko. Oddziaływanie turbin wiatrowych (WEA) na krajobraz, czyli jego percepcję, jest przy takich odległościach znacznie ograniczone. Ponadto pomiędzy wspomnianymi obszarami a granicą występują większe kompleksy leśne i obszary zabudowane, które dodatkowo ograniczają widoczność obszarów priorytetowych po stronie polskiej. W związku z tym nie przewidywane są istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz w Polsce.

Obszar priorytetowy (VRG) 148n/2024 znajduje się około 2,7 km od granicy z Polską i leży w obszarze krajobrazowym o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości, który po stronie polskiej ma podobną strukturę i jakość. Negatywny wpływ turbin wiatrowych na krajobraz jest częściowo łagodzony dzięki odległości oraz efektowi przesłaniania widoku przez miejscowość Schwennenz i pojedyncze struktury roślinne znajdujące się na osi wizualnej między Polską a obszarem priorytetowym.

Obszar priorytetowy (VRG) 151n/2024 bezpośrednio przylega do granicy polsko-niemieckiej. Ponad dwie trzecie tego obszaru znajduje się na obszarze występowania zasobów wód gruntowych bez warstw ochronnych. Jednak przy odpowiednim posadowieniu instalacji można uniknąć bezpośrednich i transgranicznych oddziaływań na wody gruntowe. Obszar ten leży w krajobrazie o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości, który po stronie polskiej ma podobną strukturę i jakość. Ze względu na dobrą widoczność nie da się uniknąć oddziaływań na jakość krajobrazu także w ujęciu transgranicznym.

Obszar priorytetowy (VRG) 155n/2024 znajduje się w najbliższym punkcie w odległości niespełna 1 km od granicy z Polską. Leży on w obszarze krajobrazowym o niskiej wartości, dodatkowo już przekształconym przez autostradę i zabudowę (przejście graniczne, obszary przemysłowe). W związku z tym oddziaływanie na krajobraz, również w ujęciu transgranicznym, oceniane jest jako prawdopodobnie nieznaczające.

Przeanalizowano również potencjalne oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000, tj. obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB080004 SPA PLB320003 Dolina Dolnej Odry oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH320037 Dolna Odra, ponieważ znajdują się one w potencjalnym obszarze oddziaływania obszarów priorytetowych (VRG) 151n/2024, 152n/2024 oraz 155n/2024. Jako podstawę danych wykorzystano informacje o gatunkach zawarte w standardowych formularzach danych dla obszarów Natura 2000 (dostępnych online pod adresem <https://eunis.eea.europa.eu/sites/PLB320003> oraz <https://eunis.eea.europa.eu/sites/PLH320037>).

<https://eunis.eea.europa.eu/sites/PLB320003> oraz <https://eunis.eea.europa.eu/sites/PLH320037>).

W wyniku przeprowadzonej oceny zgodności z dyrektywą siedliskową stwierdzono, że na podstawie dostępnych danych nie można jednoznacznie wykluczyć istotnych oddziaływań na cele ochrony obu obszarów Natura 2000. W szczególności nie można wykluczyć zagrożenia dla gatunków ptaków wskazanych w celach ochrony, takich jak orlik krzykliwy i bocian czarny. Ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru siedliskowego będzie możliwa dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planowania

projektu. Już na etapie planowania regionalnego widoczne jest jednak prawdopodobne istotne negatywne oddziaływanie obszaru priorytetowego (VRG) 155n/2024 na cele ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry.

RREP VP nie wprowadza ponadto żadnych innych ustaleń w regionach przygranicznych, które wyznaczałyby ramy dla projektów mogących powodować potencjalnie negatywne transgraniczne oddziaływania na środowisko. Obszary zarezerwowane dla zabezpieczenia surowców (żwir/pospółka/glina), położone w odległości około 3,5 km od granicy, zostały przejęte bez zmian z RREP VP 2010. Ewentualne oddziaływania na środowisko związane z możliwą eksploatacją surowców, w tym także transgraniczne, mogą zostać oszacowane i ocenione dopiero w ramach konkretnego planowania projektów.





2. WYNIK POGŁĘBIONEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W poniższych charakterystykach dla każdego rozpatrywanego obszaru priorytetowego oceniane jest prawdopodobieństwo wystąpienia istotnych oddziaływań na środowisko na podstawie znaczenia objętych oddziaływaniami przestrzennych kryteriów ochrony dóbr oraz przewidywanej intensywności oddziaływań. W ocenie uwzględniane są wyniki analizy zgodności z celami ochrony obszarów NATURA 2000, o których mowa w rozdziale 4.3. Prawdopodobieństwo wystąpienia istotnych oddziaływań na środowisko wyrażane jest na czterech poziomach: niskim, średnim, wysokim i bardzo wysokim. Poniższa tabela zawiera wyjaśnienie tych poziomów oraz kryteria decydujące o ich klasyfikacji.




Tabela 1: Ocena prawdopodobieństwa wystąpienia istotnych oddziaływań na środowisko

PRAWDO- PODOBIEN- STWO	KRYTERIUM DECYDUJĄCE / NARAŻENIE
Bardzo wysokie	Obszar NATURA 2000: prawdopodobnie niezgodne z celami ochrony Obszar priorytetowy (VRG) znajduje się (prawie) w całości na terenie rezerwatu przyrody, parku narodowego
<i>W związku z VRG należy spodziewać się istotnych oddziaływań na obszary wrażliwe, których prawdopodobnie nie da się uniknąć nawet przy zastosowaniu odpowiednich środków.</i>	
Wysokie	Obszar NATURA 2000: objęty oddziaływaniem; na poziomie planowania regionalnego nie jest możliwe jednoznaczne ustalenie, czy można uniknąć istotnych negatywnych oddziaływań. VRG znajduje się (prawie) w całości na obszarze odpoczynku ptaków, o intensywności przelotu ptaków A, torfowiska, w strefie ochrony wód (WSG) I–II, w krajobrazie o bardzo wysokiej jakości wizualnej. VRG zakłóca istniejące osie wizualne na zabytki kształtujące krajobraz kulturowy. VRG częściowo leży na obszarze rezerwatu przyrody, parku narodowego.
<i>W obrębie VRG znajdują się szczególnie wrażliwe obszary, w przypadku których uniknięcie istotnego negatywnego oddziaływania prawdopodobnie nie jest w pełni możliwe, ale może być ograniczone lub skompensowane poprzez odpowiednie działania. Wymagana jest pogłębiona ocena oddziaływania na środowisko na etapie planowania pozwoleń.</i>	
Średnie	Obszar NATURA 2000: objęty oddziaływaniem, istotne oddziaływanie na cele ochrony prawdopodobnie możliwe do uniknięcia. VRG znajduje się (prawie) w całości na obszarze o średniej intensywności przelotu ptaków B, w krajobrazie o wysokiej jakości wizualnej lub na otwartym terenie krajobrazowym (obszar centralny) o poziomach 3 do 4 VRG obejmuje niewielkie obszary strefy ochrony wód (WSG) I–II, torfowiska, geotopy, obszary objęte ochroną zabytków, pomniki przyrody, biotopy chronione oraz inne kryteria, o ile dotyczą one większych powierzchni.
<i>W obrębie VRG zidentyfikowano obszary wrażliwe o niewielkiej skali lub oddziaływanie zostało ocenione jako średnie ze względu na mniejszą wrażliwość. Zakłada się, że (istotne) oddziaływania na środowisko mogą w ramach planowania pozwoleń zostać stosunkowo łatwo uniknięte, ograniczone lub skompensowane poprzez odpowiednie działania.</i>	
Niskie	Obszar NATURA 2000: nieobjęty oddziaływaniem VRG znajduje się w strefie ochrony wód (WSG) III Inne kryteria nie są objęte oddziaływaniem lub są nim objęte jedynie na bardzo małą skalę Lub/i obszar jest już pierwotnie mocno obciążony (np. istniejące turbiny wiatrowe lub inna zabudowa)
<i>VRG prawdopodobnie nie powoduje negatywnych oddziaływań na środowisko; występuje brak istotnego wpływu na kluczowe kryteria środowiskowe bądź oddziaływanie na elementy środowiska o średniej lub wysokiej wartości ma bardzo ograniczony zakres.</i>	











Legende

-  VRG Entwurf
-  VRG 2010
-  Grenze Vorpommern
-  Gemeinde



Menschen, einschließlich der menschlichen Gesundheit

-  Wohnen
-  Sensible Einrichtung (Gesundheit, Kur, Soziales)
-  Erholungsnutzung



Tiere, Pflanzen und die biologische Vielfalt

-  gesetzlich geschütztes Biotop
-  Biotopverbund (im weiteren Sinne)
-  Flächennaturdenkmal
-  Naturschutzgebiet
-  Fauna-Flora-Habitat-Gebiet
-  EU-Vogelschutzgebiet
-  Schlafplatz (Kategorie A)
-  Schlafplatz (Kategorie B, C, D)
-  Rastgebiet (Land, Marin, Wasser)
-  Vogelzugdichte (Kategorie A und B)




Boden und Fläche

-  Geotop
-  Moorgebiet












Luft und Klima

-  klimarelevanter Boden
-  Waldfläche






Kulturgüter und sonstige Sachgüter

-  Rohstoffe (Raumordnung)
-  Baudenkmal
-  Bodendenkmal






Wasser

-  Fließgewässer
-  Standgewässer
-  Grundwasser gering geschützt
-  Flurabstand <= 2 m
-  Küstenschutzgebiet
-  Gewässerrandstreifen inkl. Küstenschutzstreifen
-  Überflutungsbereich
-  Überschwemmungsgebiet
-  Wasserschutzgebietszone I-II
-  Wasserschutzgebietszone III
-  Wasserschutzgebietszone IV

Landschaft

-  landschaftlicher Freiraum / verkehrsarmer Raum
-  hoch bis sehr hoch wertiger Landschaftsbildraum
-  geschützter Landschaftsbestandteil
-  Erholungsfunktion (Waldfunktionenkartierung)
-  Naturpark
-  Landschaftsschutzgebiet

Infrastrukturtrassen

-  bestehende Windenergieanlage
-  Schienennetz
-  Strassennetz (Bundesautobahn und -straße)
-  Ferngas
-  Hochspannungsleitung

Legenda

projekt VRG

Woda

Regionales Raumentwicklungsprogramm Vorpommern - Gesamtfortschreibung

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

– Raport Środowiskowy

Strona

8/28

VRG 2010

granica Pomorza Przedniego

gmina

- ciekі wodne
- wody stojące
- wody gruntowe – słabo chronione
- odległość od powierzchni gruntu < 2 m
- obszar ochrony wybrzeża
- pas przybrzeżny wód, w tym pas ochrony wybrzeża
- obszar zalewowy
- obszar powodziowy
- strefa ochrony wód I–II
- strefa ochrony wód III
- strefa ochrony wód IV

Człowiek, w tym zdrowie człowieka

- zabudowa mieszkaniowa
- usługi publiczne (zdrowie, uzdrowiska, opieka społeczna)
- rekreacja

Zwierzęta, rośliny i różnorodność biologiczna

- biotop prawnie chroniony
- sieć biotopów (w szerokim znaczeniu)
- pomnik przyrody
- rezerwat przyrody
- obszar siedliskowy
- obszar specjalnej ochrony ptaków
- miejsce nocowania (kat. A)
- miejsce nocowania (kat. B, C, D)
- obszar odpoczynku (łąd, morze, woda)
- intensywność przelotu ptaków (kat. A i B)

Gleba i powierzchnia

- geotop
- torfowisko

Powietrze i klimat

- gleby istotne dla klimatu
- obszary leśne

Dobra kulturowe i inne dobra materialne

- surowce (zagospodarowanie przestrzenne)
- zabytek architektury
- zabytek archeologiczny

Krajobraz

- otwarte przestrzenie krajobrazowe / obszary o niskim natężeniu ruchu
- krajobraz o wysokiej i bardzo wysokiej wartości
- chroniony element krajobrazu
- funkcja rekreacyjna (mapa funkcji lasu)
- park krajobrazowy
- obszar chronionego krajobrazu

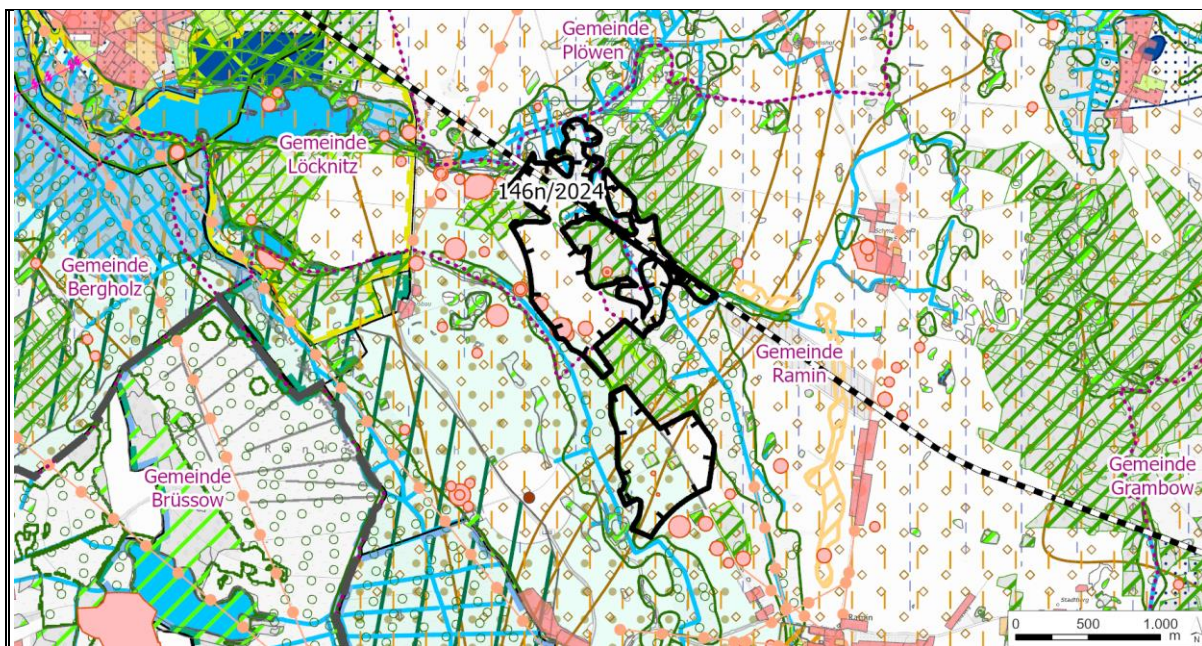
Infrastruktura

- istniejące turbiny wiatrowe
- linie kolejowe
- drogi krajowe i autostrady
- gazociąg
- linia wysokiego napięcia

2.1. OBSZARY PRIORYTETOWE DLA TURBIN WIATROWYCH

VRG 146N/2024

Kategoria planistyczna: Obszar priorytetowy dla turbin wiatrowych		
Gmina: Ramin, Löcknitz	Wielkość: 128 ha	Powiat VG (LK Uckermark)



<p>Obecny stan środowiska na obszarze oddziaływania</p>	<p>Krajobraz jest zdominowany przez rolnictwo wielkoobszarowe. W otoczeniu znajdują się zabytki archeologiczne, niewielkie powierzchniowo biotopy chronione, mniejsze osady, na zachodzie jezioro Löcknitzer See, strefa ochrony wód oraz teren zalewowy. Na wschód od obszaru znajduje się naziemna instalacja fotowoltaiczna. Pierwotne obciążenie środowiska związane z istniejącą turbiną wiatrową (WEA). Na obszarze badawczym znajdują się obszary siedliskowe (FFH) oraz obszary specjalnej ochrony ptaków (SPA).</p>	
<p>Dotychczas przeprowadzona ocena środowiskowa</p>	<p>Nakładanie się z WEG 45/2015. Raport środowiskowy do RREP VP 2022: obszary leśne, zadrzewienia, biotopy chronione (żywoploty śródpolne, zadrzewienia śródpolne, małe zbiorniki wodne). Torfowiska niskie, nietoperze, orzeł krzykliwy. Potencjał krajobrazowy częściowo „wysoki lub bardzo wysoki”. Wymagana pogłębiona analiza występowania nietoperzy oraz wykorzystania obszaru jako miejsca żerowania orła krzykliwego, a także ocena krajobrazu.</p>	
<p>Ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko</p>	<p>wysokie</p>	<p>Narażone dobra chronione Kultura, zwierzęta / rośliny, woda, gleba, krajobraz, klimat</p>
<p>Potencjalnie objęte oddziaływaniem kryteria ochrony dóbr</p>	<p>Na północy przez VRG przebiega linia kolejowa. Na obszarze VRG znajdują się zabytki archeologiczne, w tym nieruchome stanowisko archeologiczne (kurhan) w części południowej. W północnej części występują biotopy prawnie chronione (naturalne zadrzewienia śródpolne). Około połowa obszaru to teren odpoczynku ptaków (poziom 2). Intensywność przelotu ptaków A (dla ptaków śpiewających B) w części północnej, w części południowej intensywność B. Niewielkie nakładanie się z ciekami wodnymi na północy, głębokość występowania wód gruntowych na północnym krańcu wynosi mniej niż 2 metry. Duże tereny charakteryzują się występowaniem wód gruntowych bez warstw ochronnych. Cały obszar ma bardzo wysoką ocenę potencjału glebowego. Częściowo występują torfowiska. W południowej części krajobraz o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości wizualnej. Cały obszar stanowi otwartą przestrzeń krajobrazową - poziom 4. Dwa małe kompleksy leśne (<1 ha) centralnie w części południowej pełnią funkcję rekreacyjną.</p>	
<p>Zgodność z obszarami NATURA 2000</p>		
<p>W obszarze oddziaływania</p> <p>FFH DE 2551-302 „Randowhänge beim Burgwall Löcknitz” SPA DE 2651-471 „Randowtal” FFH DE 2750-301 „Randow-Welse-Bruch” FFH DE 2751-421 „Randow-Welse-Bruch”</p>	<p>Negatywne oddziaływanie na cele ochrony</p> <p>brak możliwości jednoznacznej oceny brak oddziaływania brak możliwości jednoznacznej oceny brak możliwości jednoznacznej oceny</p>	
<p>Ogólna ocena oddziaływania na środowisko</p>	<p>Nie można wykluczyć istotnego negatywnego oddziaływania na trzy obszary siedliskowe (FFH). VRG znajduje się w strefie migracji ptaków o intensywności A oraz w krajobrazie o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości wizualnej. Oddziaływanie w tym zakresie nie jest w pełni możliwe do uniknięcia. W obrębie VRG znajdują się także</p>	

	inne wrażliwe obszary, jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię istnieje możliwość uniknięcia ich naruszenia.
--	--

VRG 148N/2024

Kategoria planistyczna: Obszar priorytetowy dla turbin wiatrowych		
Gmina: Krackow, Grambow	Wielkość: 135 ha	Powiat VG (woj. zachodniopomorskie)
Obecny stan środowiska na obszarze oddziaływania	Obszar badawczy jest zdominowany przez rozległe, otwarte tereny rolnicze. Wzdłuż istniejących dróg występują aleje drzew. Mniejsze obszary użytków zielonych znajdują się w otoczeniu jeziora Schwennenz. Wiele zabytków archeologicznych koncentruje się w części wschodniej. Prawnie chronione biotopy wilgotne. Obszar siedliskowy (FFH) na obszarze badawczym.	
Dotychczas przeprowadzona ocena środowiskowa	Nakładanie się z WEG 47/2015. Raport środowiskowy do RREP VP 2022: potencjał krajobrazowy częściowo „wysoki lub bardzo wysoki”. Użytkowanie rolnicze. Struktury zadrzewień, wód i terenów wilgotnych – prawnie chronione, aleje. Obszary NATURA 2000 w otoczeniu. Strefa ochrony wód. Obiekty i elementy zabytkowe w obrębie miejscowości.	
Ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko	wysokie	Narażone dobra chronione Zwierzęta / rośliny, gleba, woda, krajobraz, kultura
Potencjalnie objęte oddziaływaniem kryteria ochrony dóbr	Środek kompensacyjny w północnej części VRG, obejmujący kilka małych, prawnie chronionych biotopów (naturalne lasy bagienne, lasy łęgowe i podmokłe; naturalne bagna; zbiorowiska trzcinowe i łąki turzycowe; naturalne zadrzewienia śródpolne i żywopłoty; oczka wodne; małe stojące zbiorniki wodne, w tym roślinność przybrzeżna). Obszar o dużej intensywności przelotu ptaków oraz miejsce odpoczynku ptaków – poziom 2. Na prawie całym VRG występują gleby o wysokiej lub bardzo wysokiej ocenie potencjału glebowego, a na wschodzie pas głębokich torfowisk niskich. W północnej części zasoby wód gruntowych bez warstw ochronnych. Krajobraz o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości. Wolne przestrzenie krajobrazowe – poziom 4 oraz obszar centralny – poziom 3 na wschodzie. Na północnym krańcu gazociąg do transportu na duże odległości, przez VRG przebiega droga krajowa B113, na obszarze znajdują się cztery zabytki archeologiczne.	
Zgodność z obszarami NATURA 2000		
W obszarze oddziaływania	Negatywne oddziaływanie na cele ochrony	
SPA DE 2751-421 „Randow-Welse-Bruch”	brak oddziaływania	
FFH DE 2750-301 „Gutspark, Lindenallee und Storcheneiche Radewitz”	brak oddziaływania	
FFH DE 2652-302 „Hohenholzer Forst und Kleingewässerlandschaft bei Kyritz”	brak możliwości jednoznacznej oceny	

Ogólna ocena oddziaływania na środowisko	Nie można wykluczyć istotnego negatywnego oddziaływania na obszar siedliskowy (FFH). VRG znajduje się na obszarze odpoczynku ptaków oraz w krajobrazie o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości wizualnej. Oddziaływania w tym zakresie nie da się w pełni uniknąć. W obrębie VRG znajdują się także inne wrażliwe obszary, jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię istnieje możliwość uniknięcia ich naruszenia.
---	--

VRG 150N/2024

Kategoria planistyczna: Obszar priorytetowy dla turbin wiatrowych					
Gmina: Glasow, Krackow	Wielkość: 151 ha	Powiat VG (LK Uckermark)			
Obecny stan środowiska na obszarze oddziaływania	Obszar badawczy charakteryzuje się terenami rolniczymi wykorzystywanymi jako pola uprawne. Na zachodzie znajduje się podmokła nizina poprzecinana rowami. Na obszarze badawczym rozproszone niewielkie osady. Liczne zabytki archeologiczne w otoczeniu, zabytki architektury w osadach (np. kościół, zamek Lebehn). Na wschodzie jezioro Lebehn oraz liczne biotopy chronione. Pierwotne obciążenie przez istniejące turbiny wiatrowe – VRG niemal całkowicie zabudowany. Obszar siedliskowy (FFH) i obszar specjalnej ochrony ptaków (SPA) w obszarze badawczym.				
Dotychczas przeprowadzona ocena środowiskowa	Nakładanie się z WEG 48/2015. Raport środowiskowy do RREP 2022: użytkowanie gruntów omych i użytków zielonych. Biotopy chronione, takie jak małe zbiorniki wodne i zadrzewienia. Obszar NATURA 2000 w okolicy. Obszar ochrony wód w pobliżu Grambow. Obiekty i elementy zabytkowe: w miejscowościach.				
Ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="526 1478 702 1534">wysokie</td> <td data-bbox="710 1478 1356 1534">Narażone dobra chronione</td> </tr> <tr> <td></td> <td data-bbox="710 1534 1356 1568">Kultura, zwierzęta / rośliny, woda, gleba, krajobraz</td> </tr> </table>	wysokie	Narażone dobra chronione		Kultura, zwierzęta / rośliny, woda, gleba, krajobraz
wysokie	Narażone dobra chronione				
	Kultura, zwierzęta / rośliny, woda, gleba, krajobraz				
Potencjalnie objęte oddziaływaniem kryteria ochrony dóbr	Na zachodzie VRG przecina oś wizualna na kościół w Krackow. Cały obszar to miejsce odpoczynku ptaków (poziom 2). Cały obszar charakteryzuje się dużą intensywnością przelotu ptaków śpiewających (kategoria B), a w zachodniej części dodatkowo ptaków wędrownych (kategoria B). Mniejsze prawnie chronione biotopy (naturalne zadrzewienia śródpolne, małe stojące zbiorniki wodne, w tym roślinność przybrzeżna, suche i ubogie murawy). Na dużym obszarze zasoby wód gruntowych bez warstw ochronnych. Cały obszar z glebami o wysokiej lub bardzo wysokiej ocenie potencjału glebowego. Na północy VRG morena czołowa. Krajobrazowy obszar centralny (poziom 3).				
Zgodność z obszarami NATURA 2000					
W obszarze oddziaływania	Negatywne oddziaływanie na cele ochrony				
SPA DE 2651-471 „Randowtal” FFH DE 2652-302 „Hohenholzer Forst und Kleingewässerlandschaft bei Kyritz”	brak możliwości jednoznacznej oceny brak możliwości jednoznacznej oceny				

FFH DE 2750-301 „Gutspark, Lindenallee und Storcheneiche Radewitz“ SPA DE 2751-421 „Randow-Welse-Bruch“	brak oddziaływania brak możliwości jednoznacznej oceny
Ogólna ocena oddziaływania na środowisko	Nie można wykluczyć istotnego negatywnego oddziaływania na trzy obszary NATURA 2000. VRG znajduje się na obszarze odпочynku ptaków oraz w osi wizualnej na zabytkowy kościół o znaczeniu kulturowym. W tym wypadku nie da się całkowicie uniknąć negatywnego oddziaływania. W obrębie VRG znajdują się także inne wrażliwe obszary, jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię istnieje możliwość uniknięcia ich naruszenia.

VRG 151N/2024

Kategoria planistyczna: Obszar priorytetowy dla turbin wiatrowych	
Gmina: Grambow	Wielkość: 83 ha
Powiat VG (woj. zachodniopomorskie)	
Obecny stan środowiska na obszarze oddziaływania	Krajobraz na obszarze badawczym jest w przeważającej mierze terenem otwartym wykorzystywanym dla celów rolniczych. Liczne małe zbiorniki wodne oraz jeziora. Na zachodzie obszar leśny. Biotopy chronione, zabytki archeologiczne, osiedla oraz pojedyncze budynki są rozproszone na obszarze oddziaływania. Na obszarze badawczym obszar siedliskowy (FFH) oraz obszar specjalnej ochrony ptaków (SPA).
Dotychczas przeprowadzona ocena środowiskowa	Nakładanie się z WEG 49/2015. Raport środowiskowy do RREP VP 2022: użytkowanie rolnicze, biotopy chronione, takie jak małe zbiorniki wodne i zadrzewienia. Obszar NATURA 2000 w sąsiedztwie. Obiekty i elementy zabytkowe w miejscowościach. Potencjał krajobrazowy: „wysoki lub bardzo wysoki”
Ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko	średnie Narażone dobra chronione Zwierzęta / rośliny, gleba, woda, krajobraz, kultura, klimat
Potencjalnie objęte oddziaływaniem kryteria ochrony dóbr	Biotopy prawnie chronione rozproszone na obszarze oddziaływania (naturalne żywo-ploty śródpolne, zarośla trzcinowe i mokradła, małe zbiorniki wodne, w tym roślinność przybrzeżna). Intensywność przelotu ptaków B (dla ptaków wodnych A). Lokalnie występują torfowiska, gleby o wysokiej lub bardzo wysokiej ocenie potencjału glebowego, w południowo-zachodniej części morena czołowa. Lokalnie występują stojące zbiorniki wodne oraz ciek wodny, na ponad dwóch trzecich obszaru występują zasoby wód gruntowych bez warstw ochronnych. Krajobraz o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości wizualnej. Krajobrazowy obszar centralny – poziom 3. Na obszarze oddziaływania znajduje się w sumie siedem zabytków archeologicznych.
Zgodność z obszarami NATURA 2000	
W obszarze oddziaływania	Negatywne oddziaływanie na cele ochrony
FFH DE 2652-302 „Hohenholzer Forst und Kleingewässerlandschaft bei Kyritz“	brak możliwości jednoznacznej oceny

FFH PL H320-037: „Dolna Odra” SPA PL B320-003: „Dolina Dolnej Odry”	brak oddziaływania brak możliwości jednoznacznej oceny
Ogólna ocena oddziaływania na środowisko	Nie można wykluczyć istotnego negatywnego oddziaływania na obszar siedliskowy (FFH) oraz na obszar ochrony ptaków znajdujący się na terytorium Polski. Obszar priorytetowy (VRG) znajduje się na obszarze odpoczynku ptaków oraz w krajobrazie o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości wizualnej. W tym wypadku nie da się całkowicie uniknąć negatywnego oddziaływania. Na terenie VRG znajdują się także inne wrażliwe obszary, jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię istnieje możliwość uniknięcia ich naruszenia.

VRG 152N/2024

Kategoria planistyczna: Obszar priorytetowy dla turbin wiatrowych	
Gmina: Krackow, Nadrensee	Wielkość: 101 ha
Powiat VG	
Obecny stan środowiska na obszarze oddziaływania	Obszar badawczy jest zdominowany przez rolnictwo wielkoobszarowe. W otoczeniu znajdują się zabytki archeologiczne, biotopy chronione, niewielkie osiedla, jeziora „Karutzenbruch” i „Gellinsee”, a także mniejsze kompleksy leśne. Zabytki architektury powiązane wizualnie z krajobrazem. Na południu obszar ochrony wód. Obszar badawczy przecina autostrada BAB 11. Obszar siedliskowy (FFH) na obszarze badawczym.
Dotychczas przeprowadzona ocena środowiskowa	Nakładanie się z WEG 51. Raport środowiskowy do RREP VP 2022: skraj lasu, pojedyncze zadrzewienia, liczne biotopy chronione (żywoploty śródpolne, zadrzewienia śródpolne, trzcinowiska i trzcinny, małe zbiorniki wodne), możliwe wykorzystanie jako żerowisko dla bielika. Potencjał krajobrazowy: „wysoki lub bardzo wysoki”. Wymagana szczegółowa analiza dotycząca ptaków lęgowych, kani rudej, bielika oraz krajobrazu.
Ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko	wysokie Narażone dobra chronione Zwierzęta / rośliny, gleba, woda, krajobraz, kultura, klimat
Potencjalnie objęte oddziaływaniem kryteria ochrony dóbr	Na wschodnim krańcu niewielkie obszary prawnie chronionych biotopów (małe stojące zbiorniki wodne, w tym roślinność przybrzeżna, naturalne bagna; trzcinowiska i trzcinny). Północna połowa obszaru jest miejscem odpoczynku ptaków, poziom 2. Intensywność przelotu ptaków B (z wyjątkiem ptaków drapieżnych). Prawie cały obszar charakteryzuje się glebami o wysokiej lub bardzo wysokiej ocenie potencjału glebowego. Niewielki obszar na północy to morena czołowa. W południowej części znajduje się ciek wodny, a na północnym krańcu występują zasoby wód gruntowych bez warstw ochronnych. Krajobraz o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości. Krajobrazowy obszar centralny poziom 4 na północy i poziom 1 na południu. Trzy zabytki archeologiczne na terenie VRG.
Zgodność z obszarami NATURA 2000	
W obszarze oddziaływania	Negatywne oddziaływanie na cele ochrony
FFH DE 2652-302 „Hohenholzer Forst und Kleingewässerlandschaft bei Kyritz” FFH DE 2750-301 „Gutspark, Lindenallee und Storcheneiche Radewitz” SPA DE 2751-421 „Randow-Welse-Bruch” SPA PL B320-003: „Dolina Dolnej Odry”	brak możliwości jednoznacznej oceny brak oddziaływania brak oddziaływania brak możliwości jednoznacznej oceny
Ogólna ocena oddziaływania na środowisko	Nie można wykluczyć istotnego negatywnego oddziaływania na obszar siedliskowy (FFH) oraz na obszar ochrony ptaków znajdujący się na terytorium Polski. VRG znajduje się na obszarze odpoczynku ptaków oraz w krajobrazie o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości wizualnej. W tym wypadku nie da się całkowicie uniknąć negatywnego

	oddziaływania. Na terenie VRG znajdują się także inne wrażliwe obszary, jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię istnieje możliwość uniknięcia ich naruszenia.
--	---

VRG 155/2024

Kategoria planistyczna: Obszar priorytetowy dla turbin wiatrowych		
Gmina: Nadrensee	Wielkość: 48 ha	Powiat VG (LK Uckermark, woj. zachodniopomorskie)
Obecny stan środowiska na obszarze oddziaływania	Obszar badawczy jest zdominowany przez grunty orne oraz miejscami niewielkie kompleksy leśne. Na północy przebiega autostrada BAB A13. Liczne małe zbiorniki wodne oraz jeziora. Rozproszone osady na obszarze badawczym. Kilka zabytków archeologicznych oraz prawnie chronione geotopy (formy polodowcowe). Obszar pierwotnie obciążony istniejącymi turbinami wiatrowymi – VRG w dużej części zabudowany. Obszar siedliskowy (FFH) na obszarze badawczym.	
Dotychczas przeprowadzona ocena środowiskowa	Nakładanie się z WEG 52/2015. Raport środowiskowy do RREP 2022: użytkowanie gruntów ornym i użytków zielonych. Brak obszarów chronionych w otoczeniu. Obiekty i elementy zabytkowe: w miejscowościach.	
Ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko	średnie	Narażone dobra chronione Zwierzęta / rośliny, woda, gleba
Potencjalnie objęte oddziaływaniem kryteria ochrony dóbr	Intensywność przelotu ptaków B (na zachodzie dla ptaków drapieżnych i wodnych – poziom A). Prawn timer chronione biotopy występują sporadycznie i na niewielkich powierzchniach (małe stojące zbiorniki wodne wraz z roślinnością przybrzeżną, murawy suche i ubogie, naturalne zadrzewienia i żywopłoty śródpolne). Na północnym krańcu zasoby wód gruntowych bez warstw ochronnych. Gleby o wysokiej lub bardzo wysokiej ocenie potencjału glebowego.	
Zgodność z obszarami NATURA 2000		
W obszarze oddziaływania	Negatywne oddziaływanie na cele ochrony	
FFH DE 2652-302 „Hohenholzer Forst und Kleingewässerlandschaft bei Kyritz” FFH DE 2951-302: „Unteres Odertal” FFH PL H320-037: „Dolna Odra” SPA DE 2751-421: „Randow-Welse-Bruch” SPA DE 2951-401: „Unteres Odertal” SPA PL B320-003: „Dolina Dolnej Odry”	brak możliwości jednoznacznej oceny brak oddziaływania brak oddziaływania brak oddziaływania brak oddziaływania brak możliwości jednoznacznej oceny	
Ogólna ocena oddziaływania na środowisko	Nie można wykluczyć istotnego negatywnego oddziaływania na obszar siedliskowy (FFH) oraz na obszar ochrony ptaków znajdujący się na terytorium Polski. VRG znajduje się na trasie przelotu ptaków, intensywność A / B. Całkowite uniknięcie negatywnego oddziaływania nie jest możliwe. Na terenie VRG znajdują się także inne wrażliwe obszary, jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię istnieje możliwość	

	uniknięcia ich naruszenia. Ze względu na istniejące pierwotne obciążenie turbinami wiatrowymi na terenie VRG, ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko oceniane jest jako niższe.
--	---

3. OCENA ZGODNOŚCI Z CELAMI OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

3.1. WYNIK OCENY ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY NATURA 2000 DLA OBSZARÓW SIEDLISKOWYCH

W ramach wstępnej oceny dla dwóch obszarów siedliskowych (FFH) po stronie polskiej stwierdzono występowanie nakładania się VRG i stref buforowych wokół obszaru chronionego. Dla terenów tych przedstawiono poniżej pogłębioną, opiniującą ocenę prawdopodobnych oddziaływań na obszar NATURA 2000.

Tabela 2: objaśnienia do ocen obszarowych

Istotne gatunki zwierząt z załącznika II	Gatunki zwierząt wymienione w rozporządzeniu o celach ochrony, standardowym formularzu danych i ewentualnie w planie zarządzania jako występujące na danym obszarze zgodnie z załącznikiem II dyrektywy siedliskowej, które są wrażliwe na czynniki oddziaływania opisane w rozdziale 4.3.1.1 raportu środowiskowego wersji org. niem.
Istotne typy siedlisk przyrodniczych (LRT) wraz z charakterystycznymi gatunkami	Typy siedlisk przyrodniczych oraz ich charakterystyczne gatunki wskazane w rozporządzeniu o celach ochrony, standardowym formularzu danych i ewentualnie w planie zarządzania jako występujące na danym obszarze, które są wrażliwe na czynniki oddziaływania opisane w rozdziale 4.3.1.1 raportu środowiskowego wersji org. niem.
Położenie/potencjalne narażenie	Objaśnienie
Odległość:	Najmniejsza odległość między obszarem Natura 2000 a VRG
Potencjalne narażenie:	Odległość jest mniejsza niż wartości przyjęte dla obszarów wykluczenia / bliskiego sąsiedztwa lub obszarów testowych, dystansu zakłóceń lub w przypadku gatunków związanych z glebą mieści się w przeciętnym zasięgu aktywności (por. tab. 8 raportu środowiskowego wersji org. niem.) wskazanych poniżej gatunków. W kolumnie „Ocena oddziaływania” wskazuje się rzeczywistą odległość do typu siedliska danego gatunku oraz ocenę negatywnego oddziaływania wynikającą z lokalizacji.
Wynik	Objaśnienie
brak	Nie stwierdzono oddziaływań VRG, które mogłyby spowodować istotne naruszenie celów ochrony wyznaczonych dla obszaru.
możliwie do uniknięcia	Planowanie jest zgodne z celem ochronnym lub celami ochrony, pod warunkiem określenia zasad dotyczących działań zapobiegawczych i minimalizujących skutki.
brak możliwości jednoznacznej oceny	Ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru siedliskowego (FFH) jest możliwa dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planu przedsięwzięcia.
niezgodne	Planowanie jest niezgodne z celem ochronnym lub celami ochrony.
Skumulowane negatywne oddziaływanie	Możliwe są efekty skumulowane wynikające z kilku VRG w ramach niniejszego planu lub w połączeniu z innymi planami bądź projektami, których jednoznaczna ocena możliwa jest dopiero na etapie udzielania pozwoleń.

PL H320-037 DOLNA ODRA

OBSZAR NATURA 2000	PL H320-037 DOLNA ODRA		
Istotne gatunki zwierząt	bóbr (<i>Castor fiber</i>), wydra europejska (<i>Lutra lutra</i>), traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>), kukam nizinny (<i>Bombina bombina</i>)		
Istotne typy siedlisk przyrodniczych (LRT) wraz z charakterystycznymi gatunkami	LRT	Charakterystyczne gatunki	Maks. odległość oddziaływania
	3140	bąk zwyczajny (<i>Botaurus stellaris</i>), błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	2500 m
	3150	bąk zwyczajny (<i>Botaurus stellaris</i>), błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>), rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>)*, płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), grzebiuszka ziemna (<i>Pelobates fuscus</i>), rzekotka drzewna (<i>Hyla arborea</i>), zaskroniec zwyczajny (<i>Natrix natrix</i>)	2500 m
	3260	zaskroniec zwyczajny (<i>Natrix natrix</i>)	100 m

OBSZAR NA-TURA 2000		PL H320-037 DOLNA ODRA	
		4030	lelek kozodój (<i>Caprimulgus europaeus</i>), dudek (<i>Upupa epops</i>), jaszczurka zwinka (<i>Lacerta agilis</i>), żmija zygzakowata (<i>Vipera berus</i>)
		6210	jaszczurka zwinka (<i>Lacerta agilis</i>)
		6410	kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)
		9110	dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>) (K/B)
		9160	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) (K/B)
		91D0	żuraw (<i>Grus grus</i>), żmija zygzakowata (<i>Vipera berus</i>) (K/B), jaszczurka żyworodna (<i>Zootoca vivipara</i>) (K)
		91E0	karlik większy (<i>Pipistrellus nathusii</i>), zaskroniec zwyczajny (<i>Natrix natrix</i>) (K/B)
		91F0	kania czarna (<i>Milvus migrans</i>) (K), bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) (K/B), karlik większy (<i>Pipistrellus nathusii</i>), zaskroniec zwyczajny (<i>Natrix natrix</i>) (K/B)
			500 m
			100 m
			50 m
			30 m
			7000 m
			500 m
			500 m
			7000 m
VRG dla turbin wiatrowych		Położenie/potencjalne narażenie	Ocena negatywnego oddziaływania
151n/2024	Grambow	<p>Odległość: 5650 m</p> <p>potencjalne narażenie:</p> <p>LRT: 9160, 91F0</p> <p>wraz z charakterystycznym gatunkiem: bocian czarny</p> <p><u>Gatunki z załącznika II:</u> -</p>	<p>Istotne negatywne oddziaływanie na cele ochrony:</p> <p><i>Brak możliwości jednoznacznej oceny</i></p> <p>Siedliska przyrodnicze (LRT) 9160 i 91F0 znajdują się w odległości od ok. 5800 m. Ze względu na bliskość potwierdzonych stanowisk bociana czarnego nie można wykluczyć jego występowania na obszarze siedliskowym (FFH). Część terenów VRG stanowią łąki położone przy zbiornikach wodnych, które mogą pełnić funkcję potencjalnych żerowisk dla bociana czarnego. Ryzyko kolizji, a tym samym zagrożenie dla celów ochrony, nie może zostać wykluczone. W bezpośrednim otoczeniu siedlisk znajduje się jednak wiele odpowiednich żerowisk. Ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru siedliskowego (FFH) jest możliwa dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planu przedsięwzięcia.</p>
155/2024	Nadrensee	<p>Odległość: 3850 m</p> <p>potencjalne narażenie:</p> <p>LRT: 9160, 91F0</p> <p>wraz z charakterystycznym gatunkiem: bocian czarny</p> <p><u>Gatunki z załącznika II:</u> -</p>	<p>Istotne negatywne oddziaływanie na cele ochrony:</p> <p><i>Brak</i></p> <p>Siedliska przyrodnicze (LRT) 9160 i 91F0 znajdują się w odległości od ok. 3800 m. Ze względu na bliskość potwierdzonych stanowisk bociana czarnego nie można wykluczyć jego występowania na obszarze siedliskowym (FFH). VRG, składający się głównie z gruntów ornych, jest jednak raczej nieodpowiedni jako siedlisko żerowiskowe dla bociana czarnego. Nie leży on również na bezpośredniej trasie przelotu do odpowiednich żerowisk. W związku z tym nie należy spodziewać się zwiększonego prawdopodobieństwa przebywania bociana czarnego na tym obszarze, a negatywne oddziaływania należy wykluczyć.</p> <p>Obszar VRG jest niemal w całości zabudowany turbinami wiatrowymi (WEA). Ponadto istnieje zabudowa turbinami wiatrowymi na terenach przylegających do VRG. Ponieważ nie przewiduje się żadnych negatywnych oddziaływań, jest mało prawdopodobne, aby ewentualnie istniejące konflikty nasiliły się przez wyznaczenie tego obszaru.</p>
Wynik końcowy i wnioski			
brak		155/2024	
możliwe do uniknięcia		-	

OBSZAR NATURA 2000	PL H320-037 DOLNA ODRA
brak możliwości jednoznacznej oceny	151n/2024
niezgodne	-
Skumulowane negatywne oddziaływanie	■

3.2. WYNIK OCENY ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY NATURA 2000 DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW

Dla obszarów specjalnej ochrony ptaków (SPA) po stronie polskiej w ramach wstępnej oceny stwierdzono występowanie nakładania się VRG i stref buforowych wokół obszaru chronionego. Dla tego obszaru przeprowadzono poniżej szczegółową ocenę opiniującą dotyczącą prawdopodobnych oddziaływań na obszar NATURA 2000. Zamiast istotnych gatunków zwierząt z Załącznika II lub istotnych siedlisk przyrodniczych (LRT) wraz z charakterystycznymi gatunkami, na obszarach specjalnej ochrony ptaków (SPA) wskazano istotne gatunki ptaków, które w rozporządzeniu o celach ochrony lub w standardowym formularzu danych wymieniono jako występujące na danym obszarze. Do określenia potencjalnych siedlisk lęgowych wykorzystano plany zarządzania obszarów siedliskowych (FFH) powiązanych z obszarem specjalnej ochrony ptaków (SPA), w tym mapy, dane GIS dotyczące biotopów i siedlisk leśnych, a także zdjęcia lotnicze.

Dla obszarów odpoczynku ptaków powiązanych z obszarem specjalnej ochrony ptaków (SPA) wykorzystano dane GIS dotyczące miejsc odpoczynku ptaków (stan na 2009 r.) oraz odpowiednie profile obszarów odpoczynku (iln Greifswald 2009). W celu identyfikacji istotnych miejsc nocowania i odpoczynku oraz kluczowych obszarów żerowania wykorzystano dane GIS dotyczące miejsc nocowania łabędzi, żurawi, gęsi i kaczek, a także obszarów odpoczynku na lądzie, wodzie i terenach morskich (stan na 2009 r.). W przypadku terenów żerowiskowych za istotne dla oceny uznano te o znaczeniu na poziomie 4 (wyjątkowo wysokie znaczenie) oraz 3 (intensywnie wykorzystywane obszary żerowania i odpoczynku).

PL B320-003 DOLINA DOLNEJ ODRY

OBSZAR NATURA 2000	PL B320-003 DOLINA DOLNEJ ODRY
Źródła	https://eunis.eea.europa.eu/sites/PLB320003
Istotne gatunki ptaków	<p><u>Istotne gatunki ptaków lęgowych:</u> cyraneczka (<i>Anas crecca</i>), uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>), głowienka (<i>Aythya ferina</i>), bączek (<i>Botaurus minutus</i> / <i>Ixobrychus minutus</i>), bąk (<i>Botaurus stellaris</i>), puchacz (<i>Bubo bubo</i>), lelek kozodój (<i>Caprimulgus europaeus</i>), bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>), bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>), błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>), błotniak zbożowy (<i>Circus cyaneus</i>), błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>), orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>), derkacz (<i>Crex crex</i>), dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>), sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>), żuraw (<i>Grus grus</i>), bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>), rycyk (<i>Limosa limosa</i>), kania ruda (<i>Milvus milvus</i>), rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>), trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)</p> <p>Kolonie lęgowe: rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>), rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), rybitwa białoczelna (<i>Sternula albifrons</i>)</p> <p><u>Istotne gatunki ptaków wędrownych:</u> cyraneczka (<i>Anas crecca</i>), rożeniec (<i>Anas acuta</i>), gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>), gęś gęgawa (<i>Anser anser</i>), gęś zbożowa leśna (<i>Anser fabalis fabalis</i>), gęś zbożowa tundrowa (<i>Anser fabalis rossicus</i>), podgorzałka (<i>Aythya ferina</i>), czernica (<i>Aythya fuligula</i>), gągoł (<i>Bucephala clangula</i>), biegus zmienny (<i>Calidris alpina</i>), batalion</p>

OBSZAR NATURA 2000		PL B320-003 DOLINA DOLNEJ ODRY	
		<p>(<i>Calidris pugnax</i>), łabędź czarnodzioby (<i>Cygnus columbianus</i>), łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>), łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>), żuraw (<i>Grus grus</i>), szlachar (<i>Mergellus albellus</i>), siewka złota (<i>Pluvialis apricaria</i>), brodziec samotny (<i>Tringa glareola</i>), czajka (<i>Vanellus vanellus</i>)</p> <p>Obszary odpoczynku kategorii A/A*: Dolina Dolnej Odry Obszary odpoczynku kategorii B, C, D: 3.4.2 Zbiorniki wodne jako miejsce nocowania: gęsi (żwirownia Belinek, żwirownia Belinek, Dolina Odry w okolicach Gartz), żurawie (Dolna Odra w Marwicach/PL, Odra w okolicach Gartz/PL, Odra w pobliżu Staffelde/PL)</p>	
VRG dla turbin wiatrowych		Położenie/potencjalne narażenie	Ocena negatywnego oddziaływania
151n/2024	Grambow	<p>Odległość: 3700 m potencjalne narażenie Ptaki lęgowe: orlik krzykliwy, bocian czarny, bielik Ptaki migrujące: -</p>	<p>Istotne negatywne oddziaływanie na cele ochrony: <i>Brak możliwości jednoznacznej oceny</i> Potencjalne lasy lęgowe bociana czarnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków (SPA) znajdują się w odległości około 5800 m, a znane terytoria orlika krzykliwego około 6000 m, co oznacza, że mieszczą się w rozszerzonym obszarze badawczym, w którym należy zachować tereny żerowiskowe, korytarze przelotowe oraz obszary termiczne dla bociana czarnego, a także przestrzenie interakcji dla orlika krzykliwego. To, czy VRG obejmuje swoim oddziaływaniem odpowiednie tereny i czy możliwa jest ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru SPA, będzie można stwierdzić dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planu przedsięwzięcia.</p>
152n/2024	Krackow, Nadrensee	<p>Odległość: 5700 m potencjalne narażenie Ptaki lęgowe: orlik krzykliwy, bocian czarny, bielik Ptaki migrujące: -</p>	<p>Istotne negatywne oddziaływanie na cele ochrony: <i>Brak możliwości jednoznacznej oceny</i> Potencjalne lasy lęgowe bociana czarnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków (SPA) znajdują się w odległości około 5800 m, a tym samym poza obszarami testowymi. Znane terytoria orlika krzykliwego leżą w odległości zaledwie ok. 4300 m. VRG leży zatem w centralnym obszarze testowym, w którym należy zachować wolne przestrzenie interakcji. To, czy VRG obejmuje swoim oddziaływaniem odpowiednie tereny i czy możliwa jest ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków (SPA), będzie można stwierdzić dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planu przedsięwzięcia.</p>
155/2024	Nadrensee	<p>Odległość: 1600 m potencjalne narażenie Ptaki lęgowe: Rybołów, błotniak zbożowy, błotniak stawowy, kania ruda, orlik krzykliwy, kania czarna, bocian czarny, bielik, uszatka błotna, puchacz, sokół wędrowny, bocian biały, trzmielojad, błotniak łąkowy Ptaki migrujące: Gęś białoczelna, gęś gęgawa, żuraw, łabędź krzykliwy, gęś tundrowa, gęś zbożowa leśna, łabędź czarnodzioby, szlachar, czajka</p>	<p>Istotne negatywne oddziaływanie na cele ochrony: <i>Brak możliwości jednoznacznej oceny.</i> W przypadku rybołowa, błotniaka łąkowego, błotniaka stawowego, kani rudej, kani czarnej, uszatki błotnej, puchacza, sokoła wędrownego, bociana białego, trzmielojada i błotniaka stepowego VRG znajduje się w potencjalnym obszarze testowym, gdzie zwiększonego ryzyka kolizji można uniknąć jedynie poprzez wyłączenia turbin, systemy antykolizyjne, tereny odciągające ptaki lub odpowiednią wysokość konstrukcji. Potencjalne lasy lęgowe bociana czarnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków (SPA) znajdują się w odległości około 3800 m, a zatem w centralnym obszarze testowym, gdzie należy zachować wolne przestrzenie żerowiskowe, korytarze przelotowe oraz obszary termiczne. To, czy VRG obejmuje swoim oddziaływaniem odpowiednie tereny i czy możliwa jest ostateczna ocena zgodności z celami ochrony</p>

OBSZAR NATURA 2000		PL B320-003 DOLINA DOLNEJ ODRY	
		<p>Obszary odpoczynku kategorii A/A*</p>	<p>obszaru specjalnej ochrony ptaków, będzie można stwierdzić dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planu przedsięwzięcia.</p> <p>Znane terytoria orlika krzykliwego leżą w odległości zaledwie ok. 4200 m. W centralnym obszarze testowym należy zachować wolne przestrzenie interakcji. W przypadku obu gatunków ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków (SPA) będzie możliwa dopiero na podstawie bardziej szczegółowego planu przedsięwzięcia.</p> <p>VRG znajduje się w odległości ponad 3000 m od istotnych miejsc odpoczynku ptaków (Dolna Odra).</p> <p>VRG jest już w pełni zabudowane turbinami wiatrowymi. Kolejne turbiny lub repowering, który zazwyczaj wiąże się z wyższymi instalacjami, mogą prowadzić do nasilenia ewentualnie istniejących konfliktów. Ostateczna ocena zgodności z celami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków (SPA) będzie możliwa dopiero na etapie uzyskiwania pozwoleń.</p>
Wynik końcowy i wnioski			
brak		-	
możliwe do uniknięcia		-	
brak możliwości jednoznacznej oceny		151n/2024, 152n/2024, 155/2024	
niezgodne			
Skumulowane negatywne oddziaływanie		Nie można również wykluczyć negatywnych oddziaływań w przypadku następujących VRG: 152n/2024, 155/2024; ze względu na inne WEG w bezpośrednim sąsiedztwie należy zbadać skumulowane narażenie na poziomie wydawania pozwoleń.	

4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Stowarzyszenie Planowania Regionalnego Pomorza Przedniego planuje kompleksową aktualizację Regionalnego Programu Rozwoju Przestrzennego Pomorza Przedniego (RREP VP). RREP VP jest wiążącym narzędziem planistycznym służącym długoterminowemu zarządzaniu i koordynacji rozwoju przestrzennego regionu Pomorza Przedniego. Program rozwija merytorycznie wytyczne określone w Krajowym Programie Rozwoju Przestrzennego i dostosowuje je do specyfiki regionu. Ponadto, regionalne potrzeby i działania w zakresie ochrony przyrody oraz pielęgnacji krajobrazu opracowane w Opiniujących Programach Krajobrazowych (GLRP) są integrowane z RREP VP po uwzględnieniu innych interesów.

Zgodnie z § 8 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (ROG) dla ogólnej aktualizacji RREP VP konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której należy ustalić i opisać w raporcie środowiskowym prawdopodobne istotne oddziaływania planu zagospodarowania przestrzennego na dobra chronione, takie jak człowiek (w tym zdrowie człowieka), zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, powierzchnia, gleba, woda, powietrze, klimat i krajobraz, dobra kultury oraz inne dobra materialne, a także wzajemne oddziaływania między wspomnianymi dobrami chronionymi. Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko są wszystkie nowe lub zmienione cele i zasady planowania przestrzennego. Szczegółowość i dogłębność oceny oddziaływania na środowisko są dostosowane do precyzji i skali ustaleń programu.

Istotne cele ochrony środowiska

Kryterium oceny oddziaływania na środowisko stanowią istotne dla RREP VP cele ochrony środowiska. Rozdział 2 zawiera kompleksowy przegląd istotnych celów ochrony środowiska, uporządkowanych według dóbr chronionych.

Stan środowiska w regionie planowania

Opis i ocena aktualnego stanu środowiska na obszarze obowiązywania planu regionalnego obejmuje również rozwój sytuacji w przypadku braku realizacji pierwszej zmiany programu. Analiza opiera się na dobrach chronionych i odnosi się do przypisanych im celów i kryteriów ochrony. Uwzględniane są również aktualne problemy środowiskowe oraz istniejące pierwotne obciążenia.

W rozdziale 3 przedstawiono stan środowiska w regionie planowania Pomorza Przedniego oraz tendencje rozwojowe w odniesieniu do dóbr chronionych na obszarze planowania. Analiza koncentruje się na tych aspektach środowiska, które mogą zostać naruszone w wyniku realizacji RREP VP.

Prawdopodobne oddziaływania programu

W rozdziale 4 opisano i oceniono prawdopodobne oddziaływania RREP VP na środowisko, uwzględniając cele ochrony środowiska oraz sytuację środowiskową w regionie Pomorza Przedniego. Najpierw analizowane są poszczególne ustalenia programu pod kątem ich wpływu na środowisko (rozdział 4.1). Oddziaływania na środowisko w przypadku ogólnych, strategicznych lub przestrzennie niekonkretnych ustaleń są opisywane głównie w formie tekstowej.

Wyniki wskazują, że większość ustaleń tekstowych ze względu na ich programowy charakter, można ocenić jako neutralne pod względem potencjalnych oddziaływań na środowisko lub jako mające pozytywny wpływ na zarządzanie środowiskiem. W przypadku ustaleń ramowych dotyczących działań budowlanych oraz użytkowań potencjalnie obciążających środowisko, takich jak przemysł, działalność gospodarcza, transport

drogowy i kolejowy, porty oraz energetyka, konkretne oddziaływania środowiskowe są w dużej mierze zależne od projektów, co oznacza, że istotne oddziaływania na środowisko oraz możliwości ich uniknięcia mogą zostać zidentyfikowane dopiero na kolejnych etapach planowania.

Konkretne ustalenia tekstowe i kartograficzne, takie jak w tym przypadku obszary priorytetowe dla turbin wiatrowych czy obszary dla wymagających dużej powierzchni użytkowań komercyjnych i przemysłowych, wyznaczające bardziej szczegółowe ramy przestrzenne dla przedsięwzięć mogących wywołać istotne negatywne oddziaływania na środowisko, są analizowane bardziej szczegółowo na poziomie planowania. Opis i ocenę tych ustaleń przedstawiono w rozdziale 4.2, uwzględniając wyniki oceny oddziaływania na obszary NATURA 2000.

Oddziaływanie na obszary NATURA 2000

Oprócz oddziaływania RREP VP na dobra chronione, w ramach pogłębionej oceny oddziaływania na środowisko analizowana jest również zgodność programu z celami ochrony europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Istotne dla oceny są gatunki i siedliska występujące na obszarach NATURA 2000, które są szczególnie wrażliwe na potencjalne oddziaływania konkretnych przestrzennych ustaleń programu. W szczególności analizowane są obszary priorytetowe dla turbin wiatrowych oraz obszary dla wymagających dużej powierzchni użytkowań komercyjnych i przemysłowych, ponieważ mogą one mieć istotny negatywny wpływ na obszary NATURA 2000.

Ocena zgodności obszarów priorytetowych z celami ochrony obszarów NATURA 2000 przeprowadzana jest w dwóch etapach. Najpierw, na podstawie „wstępnej oceny siedliskowej (FFH)”, określa się, dla których obszarów priorytetowych (VRG) konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszary NATURA 2000. Jeśli w wyniku wstępnej oceny nadal istnieją wątpliwości co do oddziaływania na obszary NATURA 2000, w drugim etapie przeprowadzana jest bardziej szczegółowa, dostosowana do poziomu planowania RREP VP ocena oddziaływania na obszary NATURA 2000 dla obszarów specjalnej ochrony ptaków (SPA) i obszarów siedliskowych (FFH) (rozdział 4.3).

W obrębie i w sąsiedztwie regionu planowania znajduje się 27 obszarów ochrony ptaków oraz 85 obszarów siedliskowych (FFH). Spośród nich 35 obszarów siedliskowych oraz 20 obszarów ochrony ptaków leży w obrębie oddziaływania jednego lub kilku obszarów priorytetowych dla turbin wiatrowych. Dla tych terenów przeprowadzono ocenę oddziaływania na obszary NATURA 2000, o ile było to możliwe na poziomie planowania regionalnego. Wyniki oceny można znaleźć w charakterystykach poszczególnych obszarów w rozdziale 4.3.2.

Ryzyko istotnych negatywnych oddziaływań programu na środowisko

Na podstawie pogłębionej oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania na obszary NATURA 2000 stwierdzono, że w przypadku trzech obszarów priorytetowych dla wymagających dużej powierzchni użytkowań przemysłowych i komercyjnych, które zostały rozszerzone w porównaniu z dotychczasowym planowaniem regionalnym, oraz w przypadku każdego z obszarów priorytetowych przeznaczonych dla turbin wiatrowych istnieje ryzyko wystąpienia istotnych negatywnych oddziaływań na środowiskowe dobra chronione. Prawdopodobieństwo wystąpienia takich oddziaływań wyrażono w czterech stopniach: niskim, średnim, wysokim i bardzo wysokim.

Spośród trzech obszarów priorytetowych dla wymagających dużej powierzchni użytkowań przemysłowych i komercyjnych, dwa charakteryzują się wysokim ryzykiem, a jeden średnim ryzykiem wystąpienia istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko.

Spośród 87 obszarów priorytetowych dla turbin wiatrowych, 10 charakteryzuje się bardzo wysokim ryzykiem wystąpienia istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko, ponieważ budowa i eksploatacja turbin wiatrowych na tych terenach prawdopodobnie będzie niezgodna z celami ochrony jednego lub kilku obszarów NATURA 2000 znajdujących się w zasięgu ich oddziaływania.

W przypadku 55 obszarów priorytetowych ocena oddziaływania na środowisko wskazuje na wysokie ryzyko wystąpienia istotnych negatywnych oddziaływań. Kluczowe dla wspomnianej oceny były przede wszystkim: lokalizacja na trasach migracji ptaków o bardzo dużej intensywności, na obszarach odpoczynku ptaków, lub fakt, że w ramach oceny oddziaływania na obszary NATURA 2000 nie można było wykluczyć istotnych oddziaływań na jeden z obszarów NATURA 2000 znajdujących się w zasięgu oddziaływania. Dodatkowo, lokalizacja w krajobrazie o wysokiej lub bardzo wysokiej wartości, na terenie torfowisk lub w bezpośrednim sąsiedztwie zabytków i obiektów kulturowych mogła prowadzić do odpowiednio wysokiej klasyfikacji ryzyka. W przypadku wspomnianych obszarów zakłada się, że istotne oddziaływania prawdopodobnie nie będą w pełni możliwe do uniknięcia, ale mogą zostać zminimalizowane lub skompensowane za pomocą odpowiednich środków. W celu dokładniejszego określenia ryzyka konieczna jest pogłębiona ocena oddziaływania na środowisko w ramach planowania pozwoleń.

W przypadku pozostałych 22 obszarów priorytetowych ocena oddziaływania na środowisko wskazuje, że wrażliwe obszary występują jedynie na niewielkim terenie lub że narażone są jedynie obszary o mniejszej wrażliwości lub że ze względu na istniejące pierwotne obciążenia wynikające z już funkcjonujących turbin wiatrowych ryzyko istotnych oddziaływań na środowisko można ocenić jako niższe. Zakłada się, że w ramach planowania pozwoleń prawdopodobnie możliwe będzie uniknięcie, zminimalizowanie lub skompensowanie istotnych oddziaływań na środowisko za pomocą odpowiednich środków.

Alternatywy planistyczne oraz środki zapobiegawcze, łagodzące i kompensacyjne

RREP VP realizuje zintegrowane, proekologiczne podejście, które uwzględnia kwestie środowiskowe na wczesnym etapie, dzięki czemu rozważanie alternatywnych koncepcji nie było konieczne. Przy wyznaczeniu obszarów priorytetowych dla turbin wiatrowych uwzględniono środowiskowe kryteria ograniczenia i rozważania w celu uniknięcia istotnych oddziaływań na środowisko. Ponadto w procesie planowania dodatkowo przeanalizowano liczne projekty terenowe pod kątem innych kwestii środowiskowych, w wyniku czego 55 z nich zostało odrzuconych lub dostosowanych ze względu na wysokie ryzyko środowiskowe. Konkretnie oddziaływania na środowisko wynikające z projektów, takich jak turbiny wiatrowe, infrastruktura, wydobywanie surowców czy projekty przemysłowe, mogą jednak zostać wiarygodnie ocenione dopiero na bardziej szczegółowym etapie planowania. W późniejszych procedurach wydawania pozwoleń należy określić środki zapobiegawcze, łagodzące i kompensacyjne dla nieuniknionych ingerencji.

Środki monitorujące

Prognozy dotyczące możliwych istotnych oddziaływań na środowisko wynikających z RREP VP muszą być monitorowane za pomocą odpowiednich środków, aby możliwe było sprawdzenie rzeczywistego rozwoju sytuacji i w razie potrzeby wprowadzenie korekt. Do tego celu można wykorzystać już istniejące narzędzia monitorowania stanu środowiska w Meklemburgii-Pomorzu Przednim. Przydatne są tutaj rejestr planowania przestrzennego oraz ciągła i systematyczna obserwacja środowiska prowadzona przez Ministerstwo Środowiska i odpowiednie organy kraju związkowego. Ponadto w ramach bieżącej działalności administracyjnej można analizować wyniki ocen oddziaływania na środowisko oraz badań dotyczących możliwych oddziaływań na europejskie obszary chronione na kolejnych poziomach planowania (procedura planowania przestrzennego, procedura planowania dotycząca konkretnego projektu).